

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2013-06-19

§ 91

**Strukturöversikt Gottsunda och Valsätra
SBN-2012-0069****Beslut**

Socialnämnden för barn och unga beslutar

UPPSALA KOMMUNSTYRELSE	
Ink.	2013 -08- 13
Diar.nr.	WSN-2013-1046
	Aktbil. 1

att godkänna Strukturöversikt Gottsunda och Valsätra, samt**att** översända Strukturöversikt Gottsunda och Valsätra till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för kännedom.**Sammanfattning**

Strukturöversikt Gottsunda och Valsätra är en stadsdelsbeskrivning som tagits fram efter beslut i den politiska styrgruppen för stadsdelsutveckling. Strukturöversikten är tänkt att användas som informationsunderlag för politiker och tjänstemän vid beslutsfattande och ska även finnas tillgänglig för allmänheten. Bakom strukturöversikten ligger en lång arbetsprocess. I september 2012 arrangerades en hearing för politiker och tjänstemän. Strukturöversikten har varit på remiss till samtliga kommunala nämnder och bolagsstyrelser samt till ett stort antal aktörer med verksamhet i Gottsunda och Valsätra.

Anders A. Aronsson (FP) föreslår, med instämmande av övriga tjänstgörande ledamöter att Strukturöversikt Gottsunda och Valsätra även översänds till kommunfullmäktige för kännedom.

Beslutsunderlag

Kontorets förslag daterat 3 juni 2013.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Strukturöversikt

EN BESKRIVNING AV

Gottsunda och Valsätra

Omslagsbild framsida:

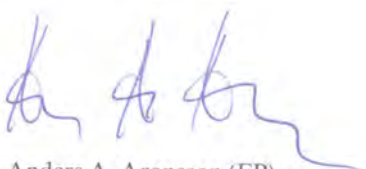
*Gottsundabänken hade invigning 14 maj 2013. På uppdrag av kulturnämnden i Uppsala kommun har bänkarna som värms upp med fjärrvärme skapats av designgruppen Form Us With Love i samråd med medborgare i stadsdelen.
Foto: Stewen Quigley.*

Samverkan för attraktivitet, trygghet och socialt kapital

”Med en allt större befolkning krävs en större variation av utbud och möjligheter för att skapa attraktivitet och trygghet. Det sociala perspektivet har en allt tydligare roll i samhällsplaneringen. Genom en god stadsplanering skapas möjligheter för socialt hållbara områden som uppfattas som trygga och välkomnande och uppmuntrar uppbyggnad av lokalt socialt kapital. Samtliga nämnder, produktions- och bolagsstyrelser samverkar inom och utom kommunen för att bryta människors utanförskap och öka delaktigheten i samhället. Genom de boendes och verksammas delaktighet och inflytande används den befintliga mångfalden för att gynna stadsdelsutvecklingen och utvecklingen i de mindre tätorterna. Detta gäller såväl kultur-, natur-, fritids-, idrotts- som entreprenörsvärden i samhällsbyggandet. Hållbar tillväxt för alla och genusperspektiv är integrerade delar i arbetet.” ”Samverkan med ideella krafter är viktigt när staden utvecklas. Partnerskap provas mellan föreningar och kommunen och bidrar till nya lösningar.”

Dessa citat från Uppsala kommuns politiska styrdokument Inriktning – Verksamhet – Ekonomi 2014-2017 visar på de övergripande motiven för det aktiva stadsdelsutvecklingsarbete som bedrivs. I just Gottsunda och Valsätra görs stora satsningar av många olika slag. Men i en kommun av Uppsalas storlek kan planer och insatser från olika aktörer hamna i otakt, om man inte ser till att samordna utifrån ett stadsdelsperspektiv. Det är därför den helt unika formen ”strukturöversikt” tagits fram, en innovation som ger en bild på bredden av ett fokusområde inom stadsdelarna Gottsunda och Valsätra. Strukturöversikten ska utgöra ett stöd i planeringen för såväl kommunala instanser som andra aktörer med intressen i området. Den ska även kunna användas för att stärka de boendes inflytande och delaktighet i utvecklingen av deras hembygd. Strukturöversikten ska stärka den organisatoriska simultankapaciteten, så att olika planer och insatser ligger i linje med varandra, för ökad effektivitet.

För Socialnämnden för barn och unga samt för kommunens politiska styrgrupp för stadsdelsutveckling med socialt perspektiv.

Anders A. Aronsson (FP)
Ordförande

Innehållsförteckning

INLEDNING

Vad är en strukturöversikt?	6
Kommunal styrning i stadsdelsutveckling	7

BAKGRUND OCH HISTORIK

Kapitel 1 är en bakgrundsbeskrivning av området. Denna innehåller bland annat en historisk översikt som beskriver Gottsundas och Valsättras framväxt. Här redogörs även för de sociala och fysiska ideal som ligger bakom stadsdelarnas utformning och vilka politiska beslut som format stadsdelarna i riktning mot vad de är idag.

Aktuellt område	10
Historisk översikt	12
Historia och framväxt	14
Bebyggelsens framväxt	16
Plats i staden	18

IDAG OCH FRAMTIDEN

Kapitel 2 ger dels en aktuell och dels en framtidsytande bild av stadsdelarnas. I kapitlet beskrivs stadsdelarnas befolkning genom statistik inom bland annat fälten demografi, socioekonomiska variabler, sysselsättning, utbildning och ekonomi. Här presenteras även en befolkningsprognos för respektive område baserat på olika åldersgrupper. Dessutom redovisas bostädernas upplåtelseformer, kommersiell service, förskolor, skolor och äldreboenden. Kapitlet innehåller även en kartläggning av naturvärden och grönstruktur samt hur de används. I den avslutande delen av kapitlet återfinns en genomgång av aktuella och planerade sociala och fysiska projekt i området.

Statistisk genomgång	22
Målpunkter och mötesplatser	44
Trafikstråk, centrumbildningar, naturområden, parker och idrottanläggningar	46
Skolor, förskolor och äldreboenden	48
Grönstruktur och allmänna platser	50
Kommersiell service	54
Cykeltrafik och tillgänglighet	56
Kollektivtrafik	58
Översiktsplan 2010 – fokus på Gottsunda och Valsätra	60
Projekt på gång	62

UPPLEVELSER AV OMRÅDET

Kapitel 3 beskriver stadsdelarnas specifika egenskaper. Här presenteras upplevelser av området, dess styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Innehållet i detta kapitel framkom under värdeinsamlingen (se till höger för mer information).

Metod	72
Styrkor	74
Svagheter	76
Möjligheter	78
Hot	80

Vad är en strukturöversikt?

En strukturöversikt kan ses som en sammanställning av information om ett avgränsat geografiskt område. Området kan bestå av antingen en eller ett antal stadsdelar. Ett syfte är att ge en samlad bild genom bland annat relevant statistik, fysisk inventering, historik och sociala aspekter. Aktuella och planerade projekt inom det aktuella området beskrivs även. Översikten kan användas som underlag för politiker och tjänstemän vid beslut om insatser som rör det aktuella området. Dessutom är översikten tillgänglig för allmänheten.

Upplägget är detsamma i strukturöversikten oavsett vilken eller vilka stadsdelar som beskrivs. Samma rubriker och statistiska beskrivningar återkommer oavsett vilket område som beskrivs. Informationen är alltså jämförbar mellan olika strukturöversikter och därmed även mellan olika stadsdelar.

Strukturöversikten utgör inte något styr- eller beslutsdokument i sig. Syftet är att den ska fungera som ett informationsunderlag som kan användas för att skapa gemensamma visioner och mål. Olika typer av information är sammanfört i samma dokument för att ge en helhetsbild av området och underlätta för välgrundat beslutsfattande.

Stadsdelsutveckling berör många olika aktörer och pågår fortlöpande av olika samhällsorgan, aktörer och människor. För att olika aktörer ska sträva åt samma håll är det viktigt att de har samma informationsunderlag och liknande verklighetsuppfattning av området. För att skapa denna samsyn fungerar strukturöversikten som ett verktyg för att samordna insatser och i förlängningen nå bättre resultat inom respektive verksamhetsområde.

$$I + I = 3$$

*Genom att aktörer når ökad kunskap och strävar
åt samma håll kan arbetet effektiviseras och
insatser nå bättre resultat.*

Kommunal styrning i stadsdelutveckling

Stadsdelsutvecklingen i Uppsala kommun har fokus på fyra olika stadsdelar – Gottsunda, Sävja, Gränby och Stenhagen.

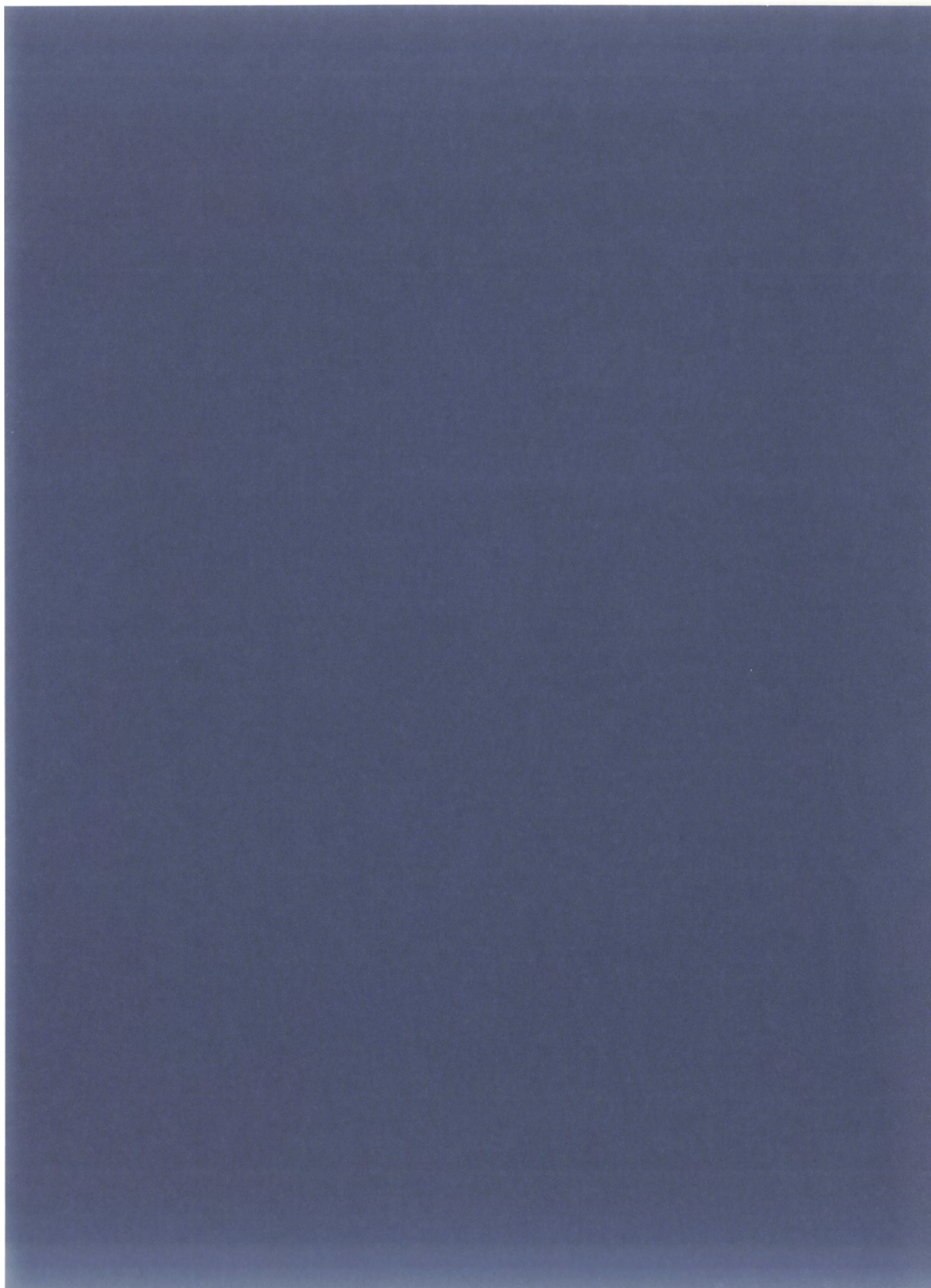
Socialnämnden för barn och unga har samordningsansvaret i stadsdelsutveckling tillsammans med övriga uppdragsnämnder (barn- och ungdomsnämnden, gatu- och samhällsmiljönämnden, idrotts- och fritidsnämnden, kulturnämnden, nämnden för hälsa och omsorg, plan- och byggnadsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt äldrenämnden). Uppdragsnämndernas presidier (ordförande, vice ordförande och andra vice ordförande) utgör en politisk styrgrupp i stadsdelsutveckling. En anledning till att socialnämnden för barn och unga har det huvudsakliga samordningsansvaret återfinns i socialtjänstlagen: *Till socialnämndens uppgifter hör att medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organi-*

sationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen (Socialtjänstlagen 3 kap. 1 §).

På tjänstemannanivå finns det en tjänstemannaledningsgrupp bestående av uppdragskontorens direktörer (kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad, kontoret för samhällsutveckling, kontoret för hälsa, vård och omsorg samt kulturkontoret) och representation från kommunledningskontoret.

Det finns även en referensgrupp som består av representanter från såväl uppdragskontoren och kommunledningskontoret som representanter från kommunalägda bolag (Uppsala Kommuns Fastighets AB och Uppsalahem) och kommunal förvaltning (Vård & bildning). Denna grupp kan, beroende på aktuella frågor, kompletteras med representanter från näringsliv och civilsamhälle.

På kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad finns samordnare och strateger kopplade till stadsdelsutvecklingsarbetet.

BAKGRUND OCH HISTORIK

Aktuellt område

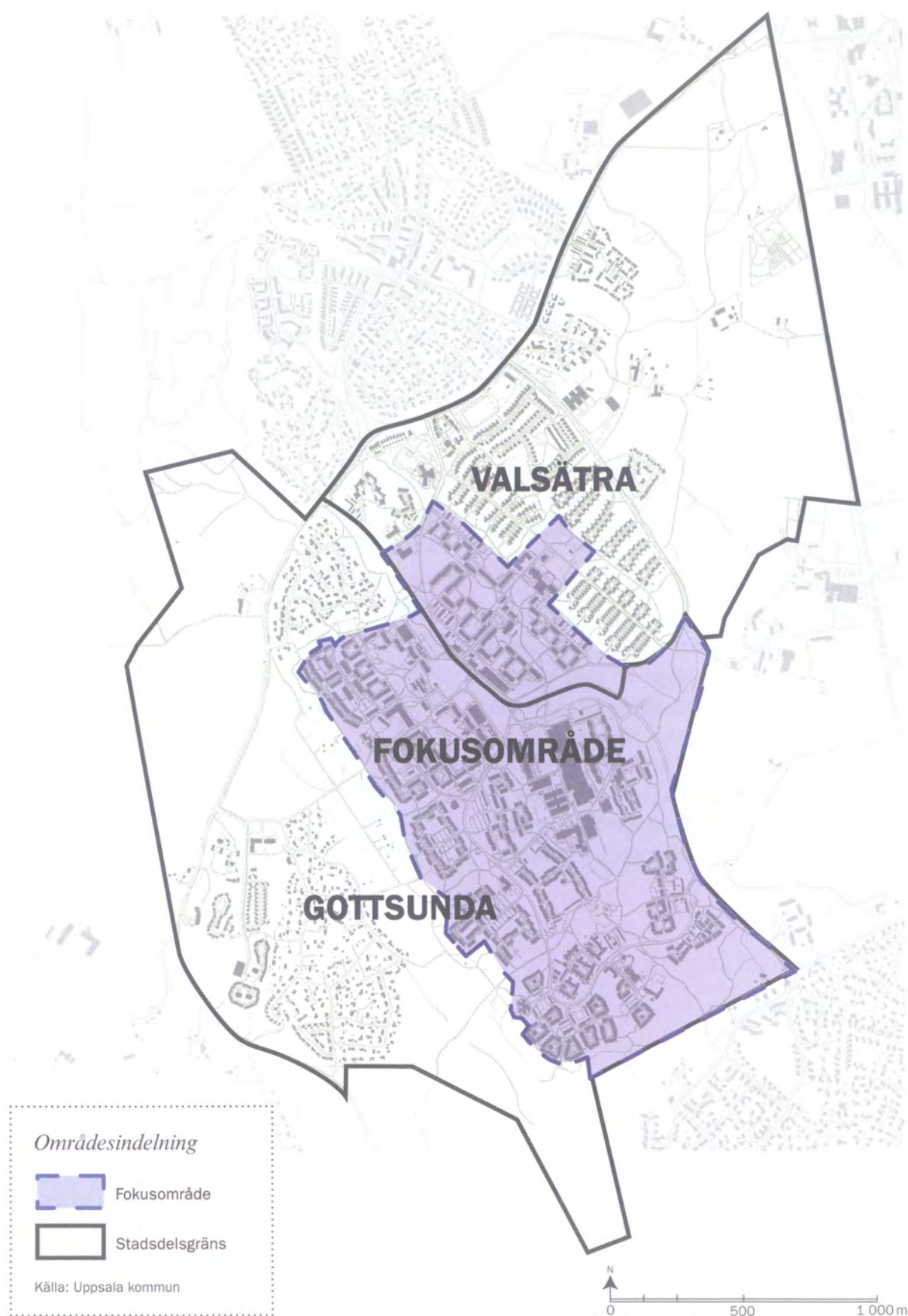
Strukturöversikt för Gottsunda och Valsätra redovisar statistik för stadsdelarna kompletterat med ett "Fokusområde" och en jämförelse med Uppsala kommun som helhet.

Fokusområdet framtogs i samband med det lokala utvecklingsavtalet som fanns mellan Uppsala kommun och staten under åren 2007-2011. Denna statistiska redogörelse används för att ge en så korrekt bild som möjligt av områdets sociala och ekonomiska förhållanden och förutsättningar.

För att strukturöversikten för Gottsunda och Valsätra ska vara jämförbar med strukturöversikter för andra stadsdelar, redovisas statistik efter stadsdelsgränserna. Utöver detta redovisas alltså information för Fokusområdet som löper över stadsdelsgränserna.

Fokusområdets gränser är framtagna för att det inom dessa föreligger sämre ekonomiska förutsättningar än i övriga delar av Gottsunda och Valsätra. Av samma anledning har detta område en särskild prioritet i Uppsala kommuns arbete.

Strukturöversikten ska ge en heltäckande bild av respektive stadsdel för att kunna fungera som ett väl tillämbart planeringsunderlag. Inom Gottsunda och Valsätra finns det stora variationer i inkomst, utbildningsnivå och sysselsättningsgrad. För att beskriva området på ett korrekt och informativt sätt behöver interna variationer framgå. Det räcker därför inte med att endast se till statistik och information baserad på respektive stadsdel.

Historisk översikt

För så länge som 2500 år sedan fanns det människor i Gottsunda- och Valsätraområdet. Öster om det område som idag består av de två stadsdelarna och i södra delarna av Gottsunda finns lämningar från brons- och äldre järnålder. Lämningarna visar på människors närvaro under en period på 700-1000 år fram till cirka år 400-500 efter Kristus.

Idag finns det inte på ytan många spår av äldre dagar, men i skogsbrynen vid Bäcklösa öster om Valsätra finns gravplatser i stenformationer på marken.

Namnet Gottsunda har tydliga historiska kopplingar till platsen. Redan år 1304 benämndes platsen "in gutasund". Under vikingatiden stod vattnet fem meter högre än idag och ett sund bildades mellan den då bredare Hågaån och dess utflöde. Förleden i "in gutasund" har tolkats som antingen kommande från det fornsvenska namnet Gute/Gutte eller från folkslagsbeteckningen gutar (gotlänningar) som enligt denna hypotes skulle haft en egen tilläggsplats vid sundet.

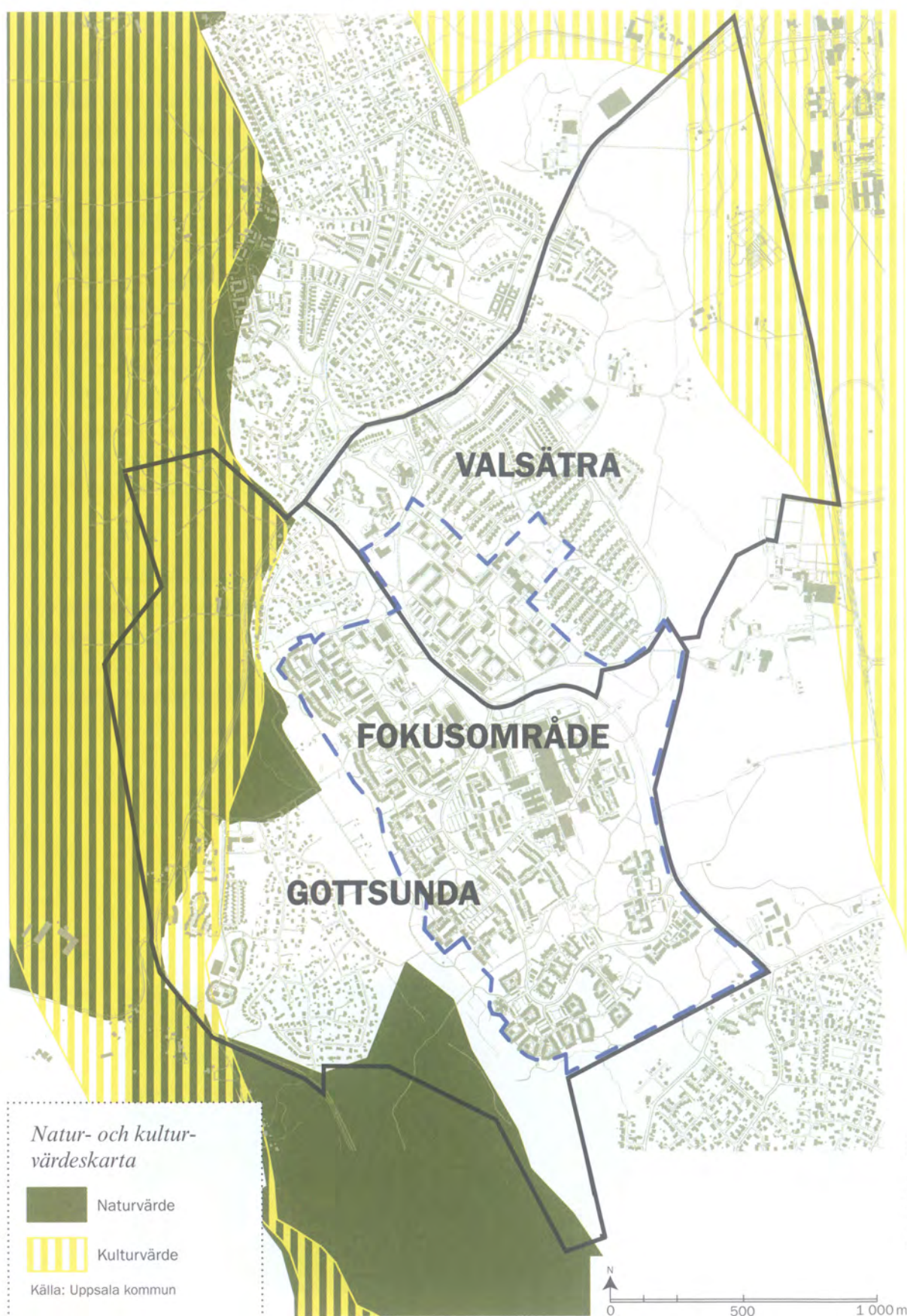
När vattnet sjönk och landskapet förändrades började marken att användas för boskapsskötsel och åkerbruk. Byar växte fram, och från tidig medeltid vet vi att byarna Malma (1221), Hammarby (1302) och Gottsunda (1304) fanns här.

Kvar från 1600-talet finns idag Gottsunda gård som från början var säteri. Under 1800-talet var gården herrgårdsanläggning och idag är Gottsunda gård bedömd som en välbevarad enhet av kulturhistoriskt intresse. Även Valsätra gård från 1800-talet, som från början ingick i Malma by, finns kvar än idag. Nu används huvudbyggnaden som privatbostad medan ladan används av Valsätrakyrkan bland annat som scoutlokal.

Torp, backstugor och annan småhusbebyggelse kom under 1800-talet till området.

I norra och södra Gottsunda etablerade sig villabebyggelse under det tidiga 1900-talet. Fritidshusbebyggelse kom även till i Södra Gottsunda. Det tidigare kulturlandskapet med dess mindre åkersystem, ängar och genom betning hävdade hagmarker övergick framförallt under 1970-80-talet till bostadsområden.

Området inkorporerades med Uppsala stad 1947.

Historia och framväxt

Stadsdelarna Gottsunda och Valsätra ligger cirka sju kilometer sydväst om centrala Uppsala, beläget mellan stadsdelarna Norby i norr och Sunnersta i sydöst.

Området omges av mer eller mindre sammanhängande skogsstråk. I väster ligger den öppna Hågadalen med den stora Nåstenskogen och i öster ligger skogsholmarna Vipängen och Bäcklösa. Vårdsätra skog i sydväst utgör en grön kil mellan Vårdsätra och mälaren i väster och Sunnersta i öster. Ekoln som ligger cirka två kilometer söder om Gottsunda centrum är Mälarens nordligaste fjärd.

I Gottsundaområdet är skogsklädda hållar ett återkommande inslag. Husen är inbäddade i skog. Detta skapar en mjukare och mer nedtonad stadsbild som tonar ned skalan på de högsta byggnaderna och där de lägre byggnaderna göms i vegetationen. I Valsätra

är skogspartierna färre och mer grupperade. Valsätraområdet är generellt mer öppet och plant. Bebyggelsen är mer genomtränglig för insyn och bebyggelsen mer påtaglig.

Gottsunda och Valsätra har bebyggts i etapper vilket syns i de tydliga och åtskilda grupperingarna av hustyper som skivhus, lamellhus, radhus och enplansvillor. Generellt för området är också trafiksepareringen som till stor del tillämpades under 1960-70-talet med bland annat gång- och cykeltunnlar under bilvägarna. Undantaget är de sydligaste delarna av Gottsunda som tillkom under 1980-talet, en tid då trafiksepareringsidealet kritiserades hårt.

Gottsunda och Valsättras framväxt

År 1961 beslutar politikerna i Uppsala kommun att bygga småhus i Valsätra, som en fortsättning av villaområdet i Norby. 1965 byggs även flerfamiljshus i Södra Valsätra. Brist på

Invgång av Gottsunda centrum 1974.

Finansminister Gunnar Sträng närvarade vid den välbesökta invigningen.

bostäder och låg bostadsstandard skulle enligt riksdagen byggas bort genom en miljon nya bostäder på tio år. Miljonprogramstiden, eller rekordåren, har blivit benämningar för åren mellan 1965-74.

Drygt 1000 lägenheter blev klara i Valsätra under slutet av 1960-talet. Småhusen kompletterades med ett stort område med hyresrätts-hus – kvarteren Spinnrocken och Bandstolen (1968-69). Även i norra Gottsunda byggdes radhus och flervåningshus samt en skola.

Under 1972-74 flyttade nästan 1500 familjer in i nybyggda lägenheter i stadsdelarna. Trafik-planering fick allt större betydelse och bilar leddes in i bostadsområden via matar- och säckgator. Långa grönstråk skulle bryta av bebyggelsen och modernistiska visioner om hus i park förverkligades till viss del i Gottsunda under 1970-talet. För skola och service hänvisades de boende i början till Valsätra.

Gottsunda centrum

Gottsunda Centrum byggdes i två etapper.

1974 invigdes handelsdelen och året därpå tillkom kultur-, fritids- och omsorgsdelen med bibliotek, musikskola, samlingssal för teater, dans, film och konserter. Även lokaler för batik, keramik, konst och foto etablerades och i samma del tillkom en badanläggning och sporthall. Samnyttjande var ledstjärna för planeringen. Exempelvis var skolmatsalen fritidsgård på kvällarna, samlingssalen användes även till teater och dans. Skolans aula fungerade även som biograf.

I direkt anslutning till centrum gjordes det möjligt att, i inglasade gångar, förflytta sig till vårdcentral, servicehus för äldre, öppna förskolan och 330 lägenheter varav en del servicebostäder.

Gottsunda Centrum kompletterades med en kyrka, två skolor, en förvaltningsbyggnad för kommunen, försäkringskassa, arbetsförmedling och ett dagcenter för landstinget. När allt stod färdigt var Gottsunda Centrum ett av Skandinavians mest innehållsrika och moderna stadsdelscentrum.

Bebyggelsens framväxt

Under slutet av rekordåren kom i Sverige mycket kritik mot stora, höga och likartade hus.

Detta syns i 1974 års stadsplan för Östra Gottsunda. Fyra områden byggdes längs Musikvägen med i huvudsak tvåvåningshus och radhus. Närmast Gottsunda Centrum byggdes trevåningshus och radhus, i både hyresrätts- och bostadsrättsform, med lekplatser på varje gård och barnvänlighet även ur trafiksynpunkt. I början av 1980-talet bebyggdes södra delarna av Gottsunda med flera bostadsområden med små gårdar, marklägenheter och varierande hushöjder. Här blandas bostadsrätter och radhus med äganderätter och hyresrätter. Hugo Alfvéns väg mellan Gottsunda och Valsätra förlängs under denna tid till Sunnersta, och blir en skarp skiljelinje i området.

Gottsunda och Valsätra bildade tillsammans med Vårdsätra, Sunnersta, Ultuna och Ulleråker den första kommundelen med lokalt styre i Uppsala i mitten på 1980-talet. Kommundelen namngavs efter den folkrikaste stadsdelen, Gottsunda. Verksamheter och föreningar som tillkom under denna tid och vände sig till invånare i alla berörda stadsdelar har fortfarande namn efter kommundelen, som exempelvis Gottsunda fritidsgård och Gottsunda Konstgille.

Under hela 1980-talet fanns det ofta lediga bostäder i Gottsunda och Valsätra. Mediabilden av stadsdelarna var till stor del schablonmässig och negativ. År 1985 presen-

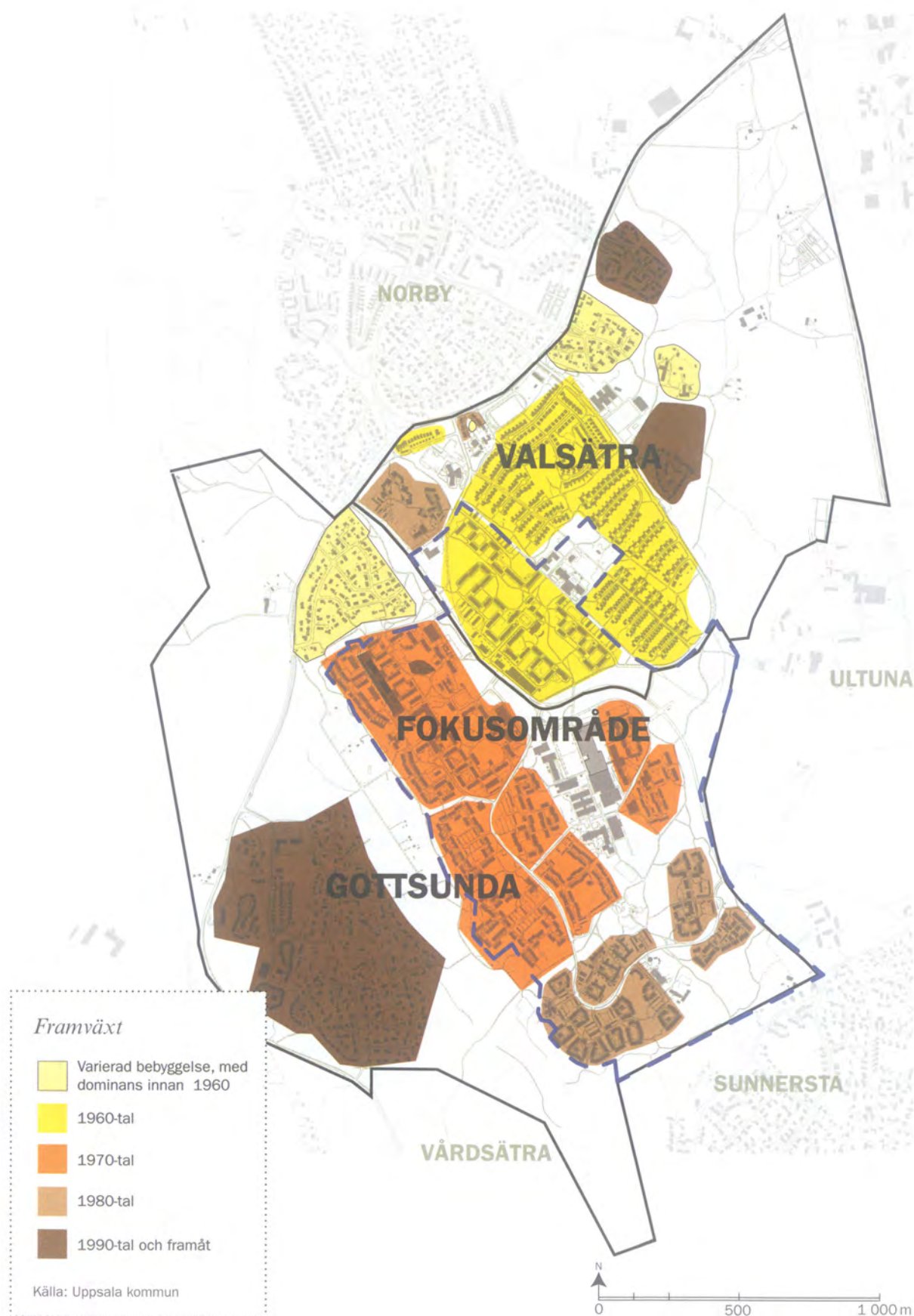

Offentlig utsmyckning på Jenny Lindhs väg som är utformat av konstnären Annica Danielsson Almén i samverkan med boende i området.

terades, efter stor medborgarmedverkan, den första planen för en stadsmässig förtätning av stråket från Vårdsätravägen till centrala Gottsunda.

Under 1990-talet föddes idén om den planerade vägen mellan södra Uppsalas största arbetsplats – Ultuna – och Valsätra och Gottsunda. En kommunikationslänk som först idag är på väg att realiseras. I slutet av samma decennium kom byggande av småhus i sydvästra Gottsunda igång och Uppsalahem startade en upprustning av Norra Gottsunda under namnet Gottsunda på G, med fokus på miljöfrågor.

Under 2000-talets första årtionde växte de båda stadsdelarna i liten utsträckning. Bostadsbebyggelse skedde främst genom att sydvästra Gottsunda fortsatte att förtätas. Valsätra fick ett nytt äldreboende och flerfamiljshus vid Bandstolsvägen rustades upp.

Plats i staden

Uppsala stad och kommun växer i snabb takt. Befolkningen i kommunen överstiger idag 200 000 invånare, varav cirka 150 000 bor i Uppsala stad. År 2030 beräknas staden ha vuxit med ytterligare cirka 30 000 personer.

När befolkningsantalet stiger ställs krav på bland annat nya bostäder, gator, park- och rekreationsområden, fler busshållplatser, skolor och fritidshem samt andra socialt främjande insatser.

Staden ska huvudsakligen växa "inåt" – inom nuvarande stadsgränser. Uppsala ska få mer innerstadskarakter, både i centrum och i övriga delar av staden och sambanden mellan stadsdelarna ska förstärkas. Aktivitetsutbud och folkliv är naturligt störst i stadskärnan, men genom att stadsstråk utvecklas i anslutning till attraktiva kollektivtrafikstråk ska det öka även utanför centrum.

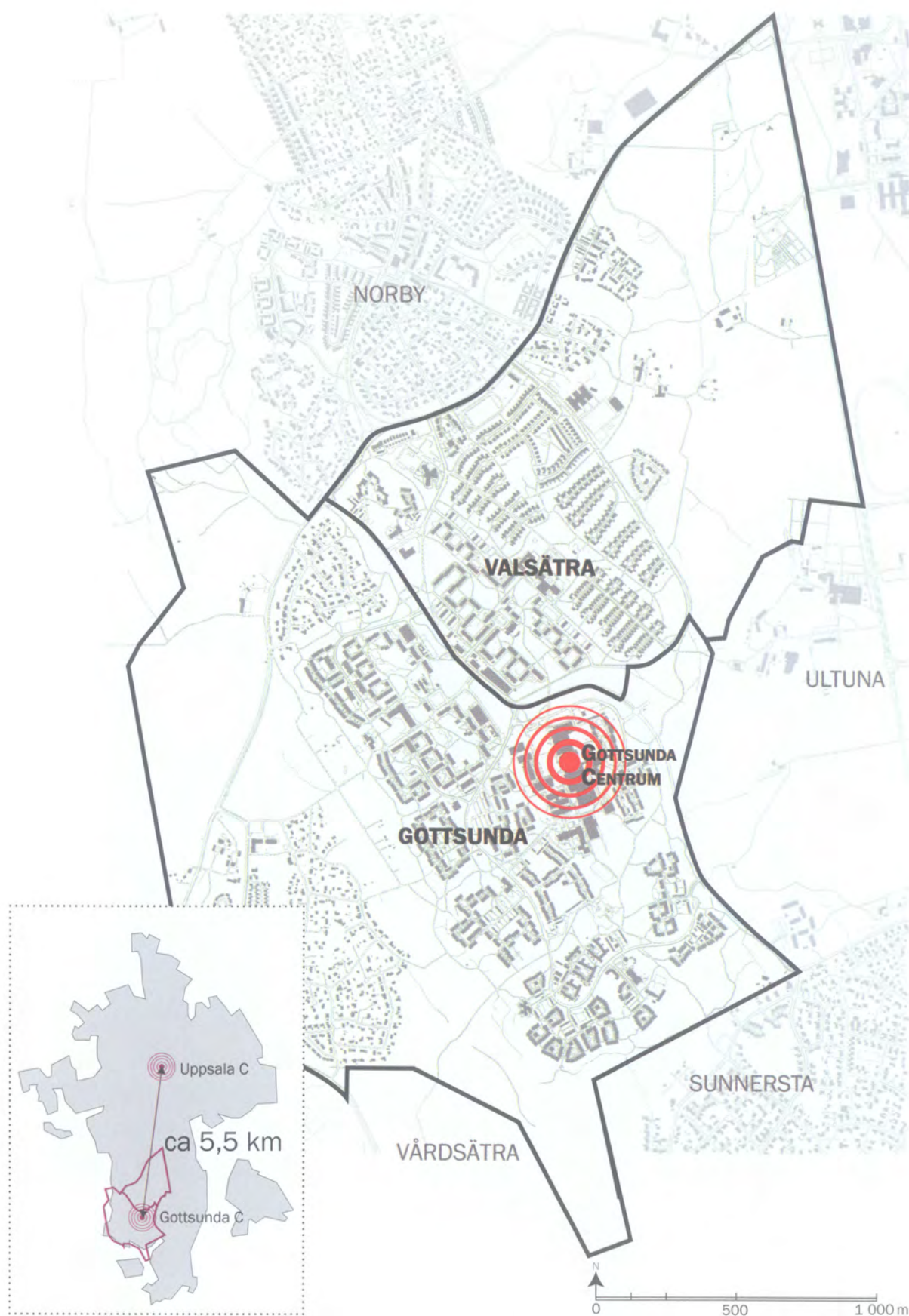
Gottsunda och Valsätra växte fram som satellitstadsdelar under 1960-80-talet, delvis som svar på Sveriges generella brist på bostäder. Gottsunda Centrums olika delar invigdes 1974-75 och är genom sitt utbud av handel, kultur, omsorg och utbildning ett centrum som även används av invånare från omkringliggande stadsdelar.

Sammanlagt bor det knappt 15 000 invånare i Gottsunda och Valsätra. Behovet av att öka stadsdelarnas attraktivitet har länge diskuterats. I Uppsala kommuns översiktsplan från 2010 lyfts stadsdelarna fram som utveck-

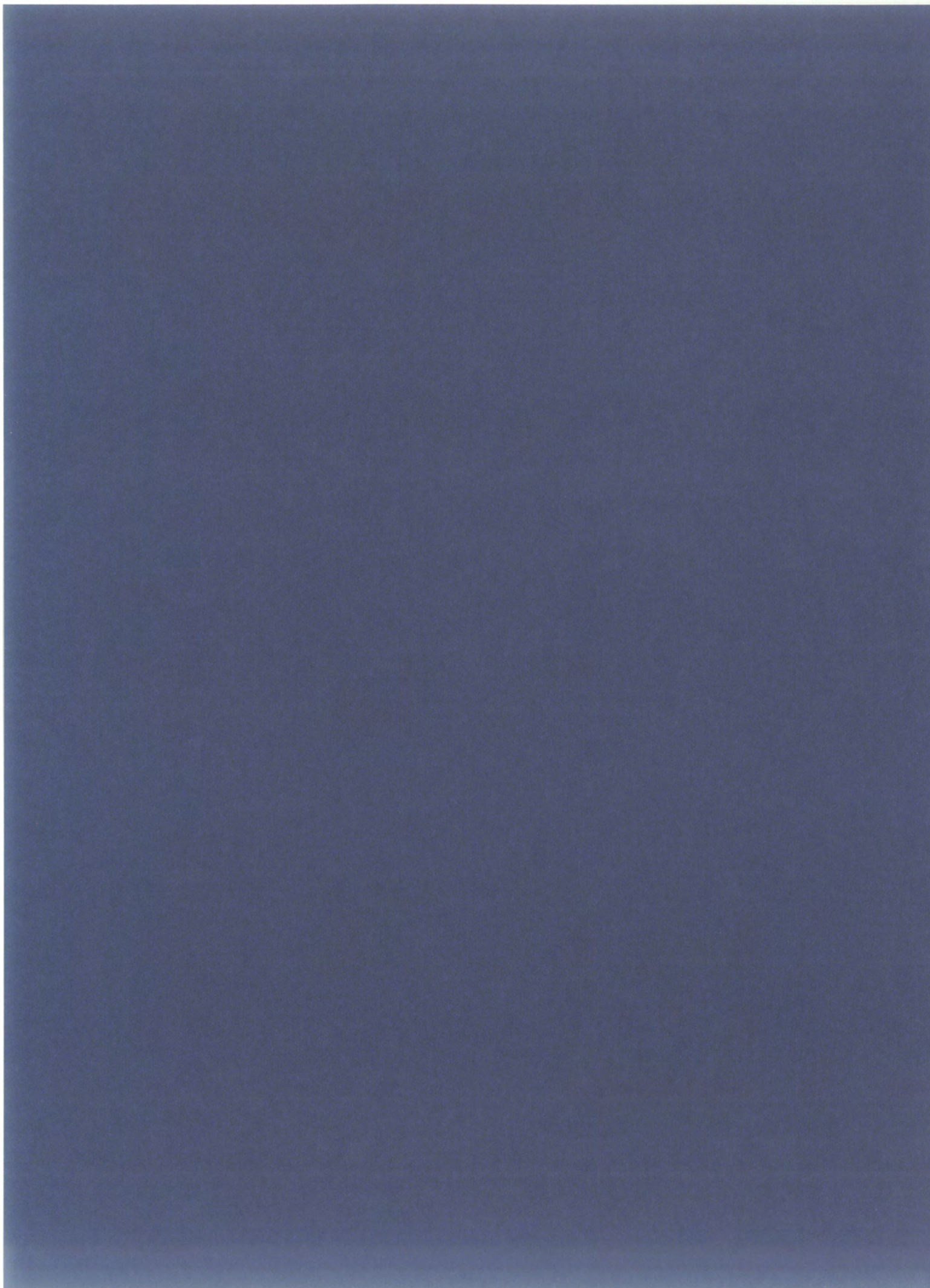
lingsområden. Planen pekar vidare även på behovet av fördjupade studier och programarbete. I nuläget pågår det i området bland annat nyproduktion och förnyelse av bostäder samt en större ombyggnation av Gottsunda Centrum.

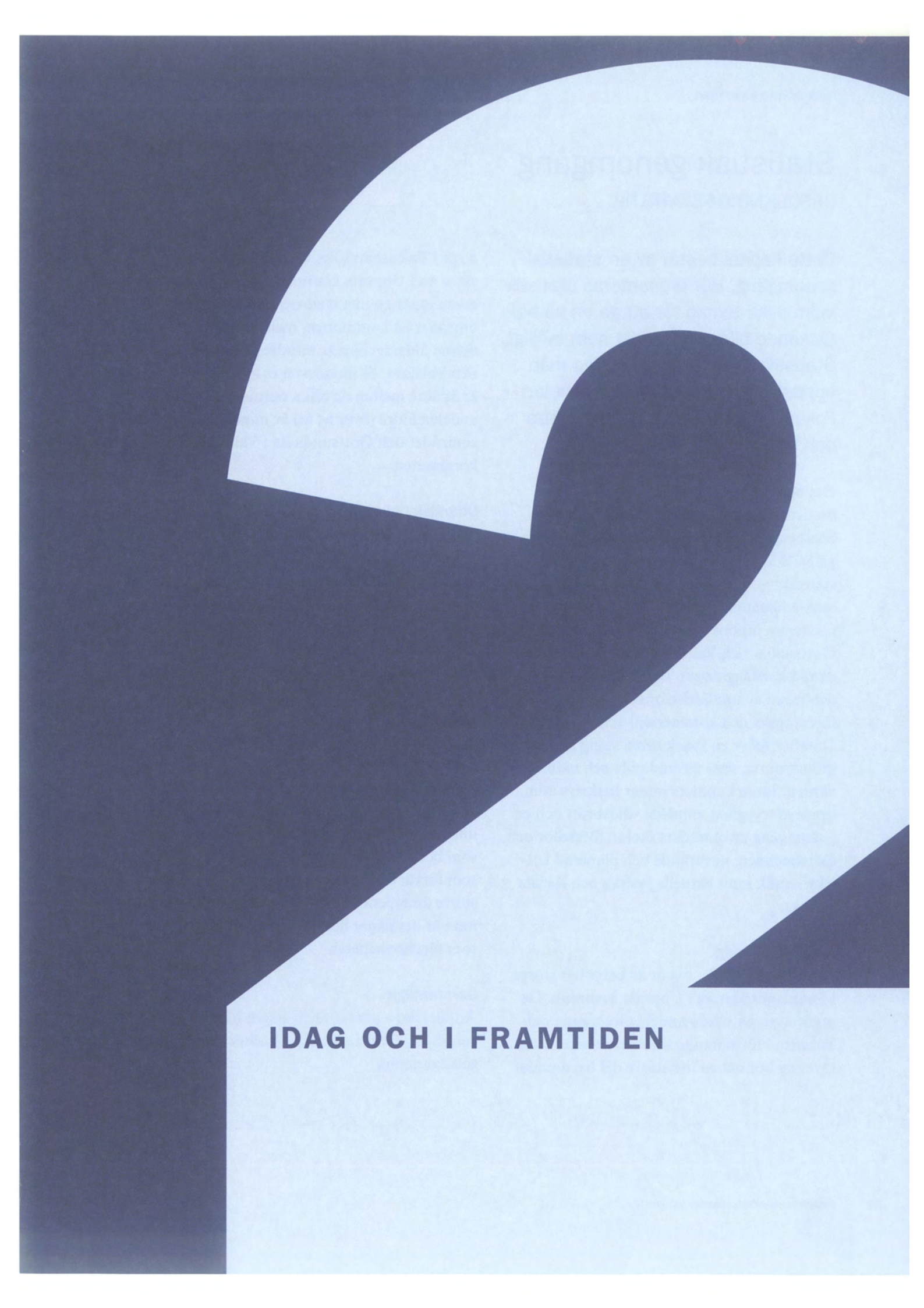
I kommunens vision för år 2030 finns mål gällande att Uppsala har dragningskraft, är sammanhållet och är på väg mot klimatneutralitet. Dessa mål utvecklas i översiktsplanen. Stadsutveckling med fokus på sammanlänkning och stadsliv är även några av flera ledord för Gottsundas och Valsättras utveckling. Gator och vägar som ingår i stomlinjerna blir särskilt viktiga liksom utvecklingen av deras närområden. En planerad väglänk mellan Valsätra och Ultuna får en betydande roll. Det är också angeläget att undersöka hur delområden inom stadsdelarna förhåller sig till varandra. För att Gottsundas och Valsättras stadsliv ska kunna utvecklas behöver behovet av offentliga rum i form av parker och torg analyseras. Den om- och utbyggnad som just nu pågår av centrumområdet kan ses som en del av denna utvecklingsambition och kommer även att få en vidare betydelse för kringliggande delar av staden, såsom Sunnersta, Norby, Ultuna och Vårdsätra på grund av Gottsunda Centrums vida upptagningsområde. En annan viktig aspekt i stadsdelsutvecklingen är att civilsamhället är involverat och delaktigt i utvecklingen.

Uppsala kommuns nämnder och bolag fick år 2004 i uppdrag att bidra till en positiv utveckling av Gottsunda. Ett uppdrag som finns kvar idag.

Källa: Uppsala kommun

The image is an abstract graphic design. It features a large, dark blue, irregular shape on the left side, which appears to be a stylized letter 'R' or a similar form. This shape is set against a light blue background. The dark blue shape has a curved top and a pointed bottom. The light blue background is composed of several geometric shapes, including a large semi-circle at the top and a smaller circle within the dark blue shape. The overall composition is minimalist and modern.

IDAG OCH I FRAMTIDEN

Statistisk genomgång

BEFOLKNINGSSTATISTIK

Detta kapitel består av en statistisk genomgång. Här presenteras statistik inom olika teman för att ge en så heltäckande bild av området som möjligt. Statistiken är i största möjliga mån uppdelad i fyra geografiska enheter: Fokusområdet, Gottsunda, Valsätra och Uppsala kommun.

Det mest av statistiken härstammar från Statistiska centralbyrån (SCB) men har bearbetats på Uppsala kommun. Statistiken på SCB är olika uppdaterad beroende på statistiktyp. I strukturöversikten återfinns den senast tillgängliga statistiken vid tidpunkten för denna produktion. Kapitlet beskriver även Gottsunda- och Valsätraområdet med hjälp av en rad kartläggningar. Dessa beskriver fördelningen av upplåtelseformer, valdeltagande, föreningsliv och kommersiell verksamhet. Därefter följer en fysisk inventering rörande grönsstruktur, dess användande och naturvärden. Inom kapitlets ramar beskrivs även upplevd trygghet, anmälda våldsbrott och en genomgång av områdets skolor, förskolor och äldreboenden, nuvarande och planerad kollektivtrafik samt aktuella fysiska och sociala projekt.

Åldersfördelning

Andelen små barn, 0-5 år är betydligt större i Fokusområdet än i Uppsala kommun. De utgör även en större andel i Gottsunda och Valsätra i förhållande till kommunen i stort. Överlag bor det en lite större del barn under

20 år i Fokusområdet, Gottsunda och Valsätra än i Uppsala kommun. Åldersgruppen 20-29 utgör en något större andel i Fokusområdet än kommunen, medan andelen för denna åldersgrupp är mindre i Gottsunda och Valsätra. Skillnaderna i i åldern 30-44 år är små mellan de olika områdena, medan andelen äldre (över 65 år) är mindre i Fokusområdet och Gottsunda än i Valsätra och kommunen.

Utländsk bakgrund

Andelen invånare med utländsk bakgrund är mer än tre gånger så stor i Fokusområdet och mer än dubbelt så stor i Gottsunda och Valsätra som i Uppsala kommun. Inom dessa områden finns det människor som är födda i många olika länder och som har många olika nationaliteter. Antalet är, liksom befolkningen, större i Fokusområdet och i Gottsunda än i Valsätra.

Natt- och dagbefolkning

Det är påtagligt att Fokusområdet, Gottsunda och Valsätra har en större natt- än dagbefolkning. Det är betydligt fler förvärvsarbete som bor i stadsdelarna än vad det är personer som förvärvsarbetar. Utpendlingen är således större än inpendlingen. Även i Uppsala kommun är det något fler arbetande som bor än som förvärvsarbetar.

Barnfamiljer

Antalet barn per familj är något högre i Fokusområdet, Gottsunda och Valsätra än i Uppsala kommun.

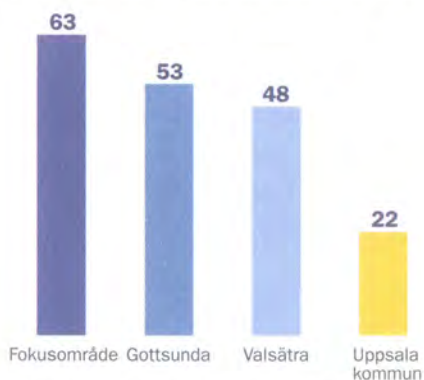
Åldersfördelning på befolkningen, 2012

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

	Fokusområde		Gottsunda		Valsätra		Uppsala kommun	
Ålder	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
0-5	1001	10%	939	9%	361	8%	15081	7%
6-9år	511	5%	526	5%	231	5%	8735	4%
10-15år	622	6%	740	7%	309	7%	11546	6%
16-19år	510	5%	546	6%	276	6%	9520	5%
20-29	2079	20%	1725	17%	819	18%	39062	19%
30-44	2170	21%	1992	20%	928	20%	40284	20%
45-64	2174	21%	2350	24%	1041	22%	46853	23%
65-79år	866	8%	864	9%	514	11%	23384	12%
80-år	247	2%	242	2%	174	4%	8160	4%
Totalt	10203		9924		4653		202625	

Andel invånare med utländsk bakgrund*, 2012

Procent Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Till befolkning med utländsk bakgrund räknas utrikes födda och inrikes födda med två utrikes födda föräldrar.

Förvärvsarbetande natt-* och dagbefolkning** och pendlingsnetto***, 2011

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

	Fokusområde	Gottsunda	Valsätra	Uppsala kommun
Nattbefolkning	3741	3813	1810	96936
Dagbefolkning	1029	1026	463	89738
Nettopendling %	72%	73%	74%	7%

*Med nattbefolkning avses förvärvsarbetande personer som bor i området.

**Med dagbefolkning avses personer som förvärvsarbetar i området.

***Med pendlingsnetto avses skillnaden mellan natt och dagbefolkning.

Antal barn/barnfamilj*, 2011

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Fokusområde	1,9
Gottsunda	1,9
Valsätra	1,9
Uppsala kommun	1,8

*Med barnfamilj avses hushåll med minst ett hemmaboende barn, oavsett dess ålder. Familjer med fem eller fler barn har uppskattats till 5,5 barn.

Antal födelseländer*, 2012

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Fokusområde	128
Gottsunda	128
Valsätra	104
Uppsala kommun	174

*Med antal födelseländer avses de länder som minst en person i området är född i.

Antal nationaliteter*, 2012

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Fokusområde	105
Gottsunda	99
Valsätra	76
Uppsala kommun	146

*Med nationaliteter avses länder som invånarna i respektive område har medborgarskap i.

BEFOLKNINGSSTATISTIK, PROGNOSE

Befolkningsprognosen är skapad av Uppsala kommun. Den utgår från den befolkningsstruktur som finns i respektive område och tar även hänsyn till planerad bebyggelse. Denna prognos har år 2012 som basår, vilket är detsamma som den åldersstruktur som presenteras på föregående sida. I befolkningsprognoserna redovisas inte Uppsala kommun, utan endast Fokusområdet, Gottsunda och Valsätra.

Diagrammen presenterar den områdenas förväntade befolkningsutveckling i olika ålderskategorier i indexform. Basåret 2012 presenteras som 100 och utvecklingen visar vilka ålderskategorier som förväntas öka och minska till och med år 2015 respektive 2018.

0-9 år

Antalet små barn (0-5 år) förväntas sjunka i Gottsunda och Fokusområdet. I Valsätra förväntas först en minskning till 2015 för att sedan öka relativt kraftigt till 2018. För lite äldre barn (6-9 år) förväntas en ökning i Fokusområdet och i Gottsunda fram till 2015 för att sedan sjunka till 2018, men ändå överstiga dagens siffror. I Valsätra väntas 6-9 åringarna att sjunka i liten utsträckning fram till 2015 för att sedan öka under de följande tre åren.

10-19 år

I alla tre områden förväntas en tydlig ökning under hela den prognostiserade perioden av antalet 10-15 åringar. Ökningen är relativt kraftig i Valsätra och i Fokusområdet medan den är mer begränsad i Gottsunda. För gruppen i åldern 16-19 år är tendensen en annan. I alla tre områden förväntas denna åldersgrupp att sjunka, i Gottsunda så mycket som med en fjärdedel, i Fokusområdet med en femtedel och i Valsätra med en tiondel fram till och med 2018.

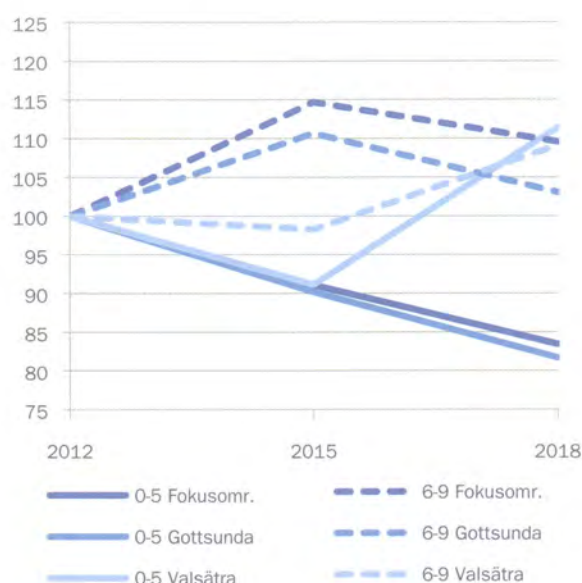
20-64 år

För befolkningen i arbetsför ålder är den förväntade utvecklingen varierad. 20-29 åringarna förväntas sjunka i Fokusområdet och i Gottsunda, medan en knapp ökning förväntas i Valsätra. Åldersgruppen 30-44 år väntas öka något medan 45-64 åringar förväntas sjunka något i Gottsunda och Valsätra, men stiga i liten utsträckning i Valsätra.

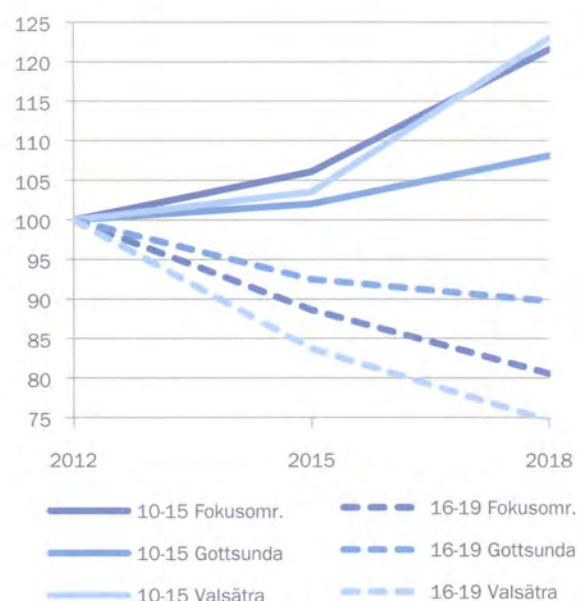
Över 65 år

De äldre åldersgrupperna förväntas att öka. 65-79 åringarna väntas öka stadigt i Gottsunda och Fokusområdet, medan ökningen är mer begränsad i Valsätra. Den äldsta åldersgruppen, över 80 år, förväntas även den att öka. Ökningen blir enligt prognosen störst i Fokusområdet och minst i Valsätra.

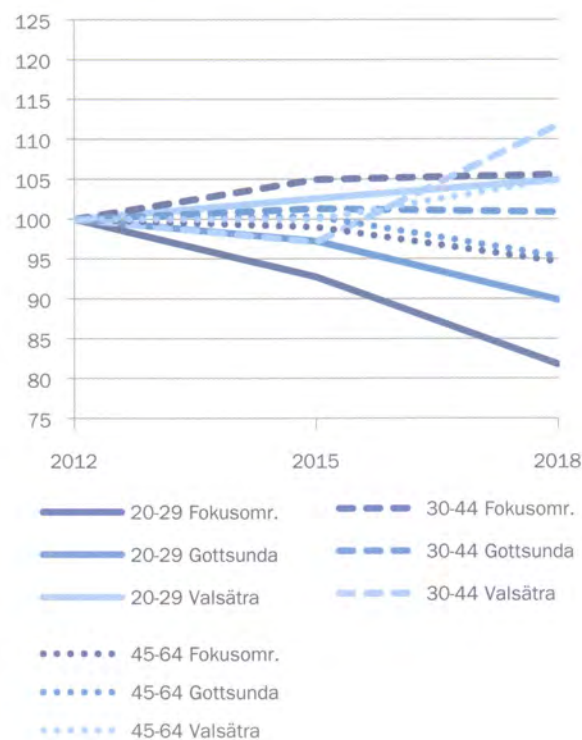
Befolkningsprognos, 0-9 år
(2012 index basår=100)

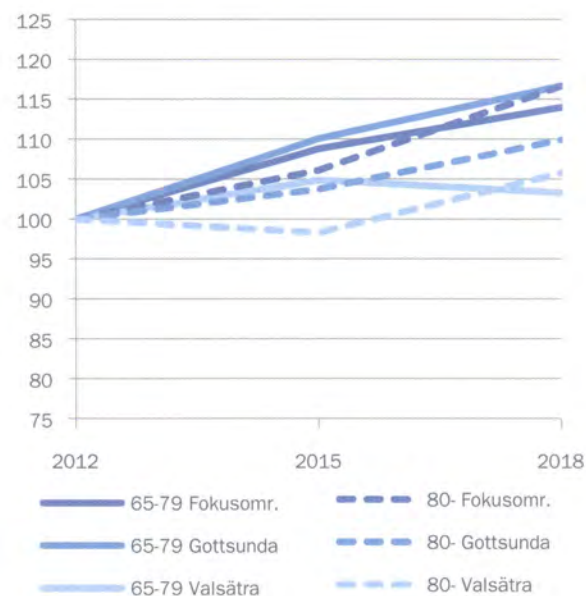
Befolkningsprognos, 10-19 år
(2012 index basår=100)

Befolkningsprognos, 20-64 år
(2012 index basår=100)

Befolkningsprognos, 65- år
(2012 index basår=100)

Källa: Uppsala kommun.

SOCIOEKONOMISK STATISTIK, EKONOMI OCH HÄLSA

Områdenas ekonomiska förutsättningar presenteras på denna sida. Ekonomin påverkar till stor del vilka möjligheter man har för att styra och välja såväl var man bor som i vilken bostadsform och sätter ramar för levnadsförutsättningar för många andra saker i livet.

På detta uppslag presenteras ekonomin utifrån tre olika aspekter: Medianförvärvsinkomst, disponibel inkomst per hushåll med hemmaboende barn samt andel barnfamiljer som mottagit försörjningsstöd. Här presenteras även hälsoaspekter genom sjukpenning och ohälsotal.

Medianförvärvsinkomst

Förvärvsinkomsten skiljer sig relativt mycket mellan de olika områdena. Både för kvinnor och män har Fokusområdet en lägre medelinkomst än de övriga områdena. Även Gottsunda och till viss del Valsätra har betydligt lägre förvärvsinkomst än kommungenomsnittet, men Fokusområdet utskiljer sig mest. Det är även tydligt att män i genomsnitt tjänar klart mer än kvinnor i samtliga här belysta områden.

Försörjningsstöd för barnfamiljer

Då intäkterna för hushåll med barn är betydligt lägre i Fokusområdet än i Uppsala kommun är det naturligt att andelen barnfamiljer som mottagit försörjningsstöd är större. I Fokusområdet är det sex gånger så vanligt att barnfamiljer mottagit försörjningsstöd som i Uppsala kommun. Andelen barnfamiljer som mottagit försörjningsstöd är i Valsätra tre gånger så stor och i Gottsunda nästan fyra gånger så stor som kommungenomsnittet.

Disponibel inkomst per hushåll med minst ett hemmaboende barn

De ekonomiska intäkterna per hushåll med hemmaboende barn skiljer sig också betydligt mellan de olika områdena. Hushållen med barn i Fokusområdet har i genomsnitt intäkter som motsvarar under 60 procent av motsvarande siffra i Uppsala kommun. De ekonomiska intäkterna för hushåll med barn förhåller sig likt medianförvärvsinkomsten.

Sjukpenning

Andelen av befolkningen över 20 år som erhållit sjukpenning är relativt jämn i de olika områdena. Siffran är något högre i Fokusområdet och Gottsunda än i Uppsala kommun, medan Valsätra har en mindre andel som mottagit sjukpenning än kommungenomsnittet. I alla områden är det något vanligare att kvinnor erhållit sjukpenning än män.

Ohälsotal

Ohälsotalet är baserat på åldern 16-64 år. Det är framförallt i Fokusområdet men också i Gottsunda mycket högre än i Uppsala kommun som helhet. Även ohälsotalen i Valsätra överstiger kommungenomsnittet, men i en mindre utsträckning.

Disponibel medianinkomst per hushåll, 20-64 år, med minst ett hemmaboende barn, 2011*
Tusentals kronor

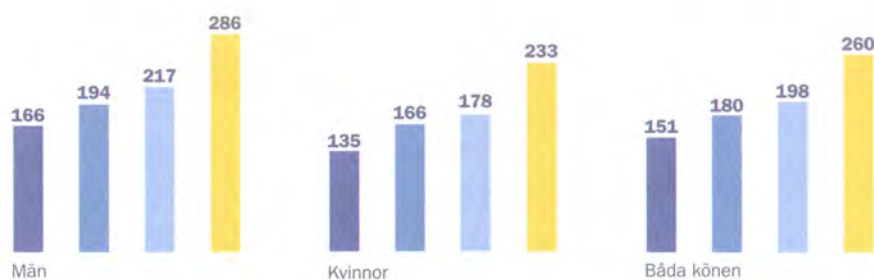
Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Disponibel inkomst omfattar sammanräknad förvärvsinkomst, kapitalinkomst, pensionstillägg, bostadsbidrag och -tillägg, studiemedel, ersättning till värnpliktiga och barnbidrag.

Medianförfärsinkomst*, 20-64 år, 2011 Tusentals kronor

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Medianförfärsinkomst avser medianinkomstsumman av tjänst och inkomst av näringsverksamhet.

Andelen av befolkningen över 20 år som mottagit sjukpenning*, 2011 Procent

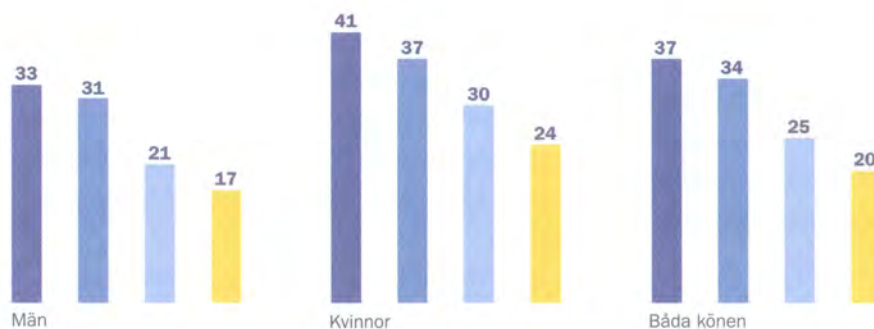
Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Sjukpenning består av sjukpenning, hanvandeskappenning, smittbärrarpenning, sjuklönegaranti, rehabiliteringsersättning, ersättning som utgör inkomst av anställning samt arbetsskadeersättning.

Ohälsotal*, 16-64 år, 2012

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Ohälsotal är summan av dagar med sjukpenning, förtidspension/sjukbidrag, rehabiliteringsersättning och med förebyggande sjukpenning dividerat med folkmängden.

Andel barnfamiljer* som mottagit försörjningsstöd, 2011 Procent

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Fokusområde	29%
Gottsunda	22%
Valsåtra	18%
Uppsala kommun	6%

*Med barnfamilj avses hushåll med minst ett hemmaboende barn, oavsett dess ålder.

SOCIOEKONOMISK STATISTIK, SYSSELSÄTTNING

Sysselsättning beskriver befolkningens vardagliga aktivitet. Sysselsättningsmättet jämför personer i åldern 20-64 år och är uppdelat i fem olika enheter:

Arbetsfrekvens

Den del av befolkningen som arbetar är lägre i Gottsunda, Valsätra och framförallt i Fokusområdet i jämförelse med Uppsala kommun. I Uppsala kommun är den andel av kvinnorna som arbetar en procentenhet lägre än för männen. Skillnaden i arbetsfrekvens mellan könen är större i Gottsunda, Valsätra och Fokusområdet.

Andel arbetslösa**– "Utan arbete, kan ta arbete direkt"**

Arbetslösheten i statistiken varierar från drygt en procent för såväl män som kvinnor i Uppsala kommun och upp till tre procent bland männen i Fokusområdet. I alla områden är andelen siffran så pass liten att endast ett fåtal individer kan påverka statistiken i relativt stor utsträckning. En anledning till att siffran är så pass låg är att endast de personer som tillhör kategorin "utan arbete, kan ta arbete direkt" i Arbetsmarknadsstyrelsens händelseregister inkluderas i kategorin.

Andel studerande

Andelen som studerar är relativt jämn i alla fyra områdena. I Valsätra är andelen som studerar något högre än i Uppsala kommun, medan andelen i Fokusområdet och i Gottsunda är i samma nivå eller något under kommungenomsnittet. I alla områden är det en större andel kvinnor som studerar än män.

Andel förtidspensionärer

Andelen förtidspensionärer är både bland kvinnor och män dubbelt så hög i Fokusområdet som i Uppsala kommun. Andelen förtidspensionärer är nästan lika stor i Gottsunda som i Fokusområdet, medan andelen i Valsätra är något mindre, dock betydligt större än i Uppsala kommun som helhet.

Andel övriga

Andelen övriga är en restkategori i sysselsättningsstatistiken. Denna andel består av de personer som inte redovisat någon av de andra kategorierna av sysselsättning. Andelen som inte arbetar, är öppet arbetslösa, studerar eller är förtidspensionärer är dubbelt så stor i Fokusområdet och i Gottsunda än i Uppsala kommun. Andelen är något lägre i Valsätra, men ändå betydligt större än i kommunen.

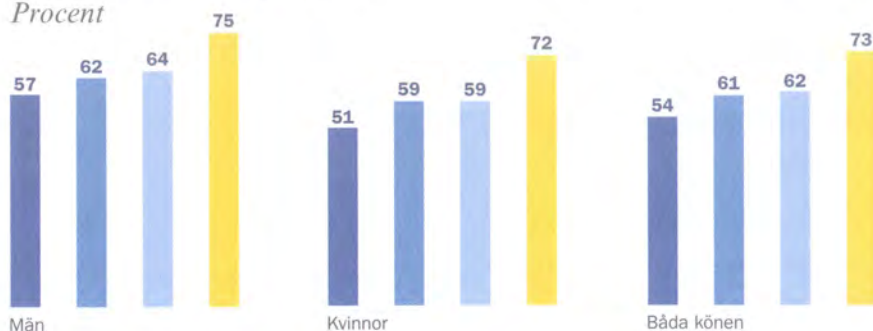
Sammantaget

Sammantaget är alltså andelen arbetande lägre i Gottsunda och Valsätra, och framförallt i Fokusområdet, i jämförelse med Uppsala kommun, medan andelen som studerar är på samma nivå. Det är en större andel förtidspensionärer i Fokusområdet, Gottsunda och Valsätra.

Mer än var fjärde person i Fokusområdet och var femte person i Gottsunda och Valsätra i åldern 20-64 år varken arbetar, studerar eller är förtidspensionärer.

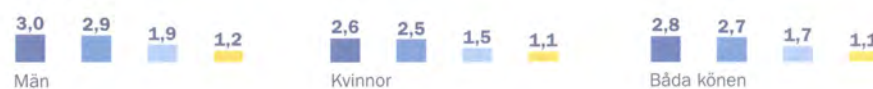
Arbetsfrekvens, 20-64 år, 2011 Procent

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Andel arbetslösa*, 20-64 år, 2011 Procent

Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen.

*Uppgifterna är hämtade från Arbetsmarknadsstyrelsens händelseregister och avser personer "Utan arbete, kan ta arbete direkt".

Andel studerande*, 20-64 år, 2011 Procent

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*I redovisningen avses studerande under hösten det aktuella året som ej varit förvärvsarbetande under innevarande år.

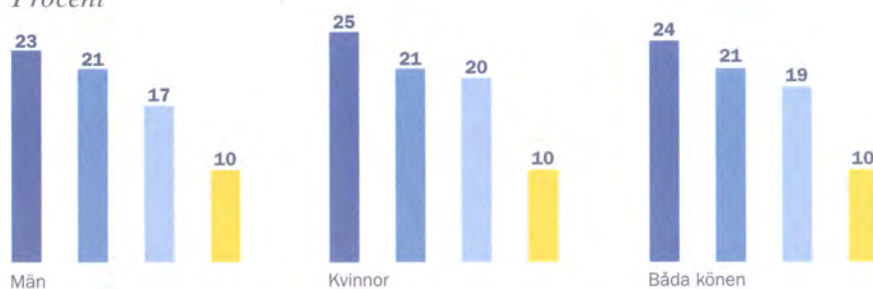
Andel förtidspensionärer, 20-64 år, 2011 Procent

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

Andel övriga*, 20-64 år, 2011 Procent

Källa: Bearbetad statistik från SCB.

*Övriga är en restpost innehållande de personer som under året ej varit förvärvsarbetande eller haft en annan aktivitet.

